

Toetsingskader European Financial Stability Mechanism en Balance of Payment Faciliteit

Inleiding

Gezien de verwevenheid in de Europese Unie kunnen serieuze betalingsbalansproblemen en financiële instabiliteit, via negatieve economische overloopeffecten tussen EU-lidstaten een gevaar vormen voor de financieel-economische stabiliteit in de Europese Unie als geheel. Het bevorderen en waarborgen van financiële stabiliteit is een taak van de Europese Unie. Het is in het belang van de gehele samenleving om financiële stabiliteit te waarborgen om bijvoorbeeld de doelstellingen van de Europese Unie te verwezenlijken. Er is bovendien geen private instantie die in staat is om financiële stabiliteit op macro-economisch niveau kan waarborgen gezien de schaal.

Sinds 1988 kent de Europese Unie de betalingsbalansfaciliteit. Destijds opgericht voor alle lidstaten van de EU om negatieve effecten op de betalingsbalans in de ene lidstaat op andere lidstaten te voorkomen¹. Toen later de euro werd ingevoerd werd deze betalingsbalansfaciliteit alleen beschikbaar voor lidstaten die de euro nog niet hadden ingevoerd. Deze landen kunnen aanspraak maken op deze faciliteit als zij in betalingsbalansproblemen (dreigen te) komen. Uit de betalingsbalansfaciliteit kan voor een maximum aan 50 miljard euro aan leningen worden verstrekt. In de periode 2010 – 2012 is ervoor 13,4 miljard euro aan leningen en kredietlijnen verstrekt aan Hongarije, Letland en Roemenië. Deze leningprogramma's zijn grotendeels afgerond en lidstaten zijn begonnen met terugbetalen. Op 31 december 2011 was in totaal 2 miljard euro terugbetaald en was het totaal openstaande leningbedrag in totaal nog 11,4 miljard euro. Alleen Roemenië kan nog tot maart 2013 aanspraak maken op een bedrag van 1,4 miljard euro aan preventieve steun. De tabel hieronder geeft een overzicht van de bedragen die per jaar zijn aangegaan en het nog openstaande bedrag.

Overzicht betalingsbalansfaciliteit 31 december 2011

MLN euro	Initieel bedrag	Nog openstaand bedrag
2008	2000	0
2009	7200	7200
2010	2860	2860
2011	1350	1350
TOTAAL	13400	11400

In 2010 had Griekenland als eerste land van de eurozone problemen om zichzelf te blijven financieren op de markt. In reactie hierop besloten de lidstaten van de eurozone samen met het IMF tot het verlenen van financiële steun door het vertrekken van bilaterale leningen. Op 10 mei 2010 is door de Ecofin Raad en de Eurogroep besloten tot oprichting van de Europese noodmechanismen European Financial Stabilisation Mechanism (EFSM) en European Financial Stability Facility (EFSF), naar aanleiding van ernstige onrust op de Europese obligatiemarkten die de financiële stabiliteit in de eurozone bedreigde. De noodmechanismen kunnen, als sluitstuk van versterkte economische beleidscoördinatie in de eurozone, steun verstrekken aan landen in nood onder strikte beleidscondities en samen met het IMF.

Het EFSM is een noodfonds voor alle lidstaten van de EU en waar alle EU-lidstaten via hun aandeel in de Europese begroting garant voor staan. Onder het EFSM mag de Europese Commissie namens de Europese Unie maximaal 60 miljard euro op de financiële markt aantrekken op grond van een impliciete garantie van de EU-begroting. Vervolgens leent de Europese Commissie aan de lidstaten die financiële steun hebben gevraagd. Ierland en Portugal hebben beide een beroep gedaan op het EFSM voor respectievelijk 22,5 en 26 miljard euro voor een periode van drie jaar.

Via de EU-begroting staan alle landen garant voor de Betalingsbalansfaciliteit en het EFSM. Landen die de euro nog niet hebben ingevoerd kunnen aanspraak maken op de Betalingsbalansfaciliteit, landen met de euro kunnen aanspraak maken op het EFSM. Aangezien de garanties voor deze fondsen via de EU-begroting lopen zijn de garanties een expliciete garantie. Als een lidstaat uit de EU zou stappen alvorens de garanties worden ingeroepen, dan zal deze lidstaat hier niet meer aan meebetalen, maar worden de bedragen omgeslagen naar de overige EU-lidstaten.

Het EFSM en het gelijktijdig opgerichte EFSF zijn tijdelijke noodfondsen en zullen tot medio 2013 van kracht blijven. Op 8 oktober 2012 is het ESM-Verdrag en daarmee het permanente noodfonds, het Europese Stabilisatie Mechanisme (ESM), in werking getreden. Het ESM moet de financiële stabiliteit in de eurozone op de lange termijn waarborgen. Sinds de inwerkingtreding van het ESM, is het ESM het voornaamste noodfonds. Het EFSEFSM en het EFSF zullen blijven bestaan totdat de laatste lening is afgelost. Het EFSM zal vanaf inwerkingtreding van het ESM, en het EFSF vanaf medio 2013, geen nieuwe leningen meer verstrekken. Dit betekent dat de ongebruikte capaciteit van het EFSM, namelijk 11,5 miljard euro, niet meer gebruikt zal worden. Er is reeds een toetsingskader opgesteld over het EFSF en het ESM.

i. Wat is het probleem dat aanleiding is (gewees) voor het beleid? Is dit probleem nog actueel? Wat is de oorzaak van het probleem?

Lidstaten van de EU die de euro nog niet hebben ingevoerd kunnen een beroep doen op de betalingsbalansfaciliteit als zij in betalingsbalansproblemen (dreigen) te komen. Serieuze betalingsbalansproblemen, ook in niet-eurolanden, kunnen vanwege negatieve economische overloopeffecten tussen EU-lidstaten een gevaar vormen voor de financieel-economische stabiliteit in de Europese Unie als geheel. Serieuze betalingsbalansproblemen kunnen via de handel en het financiële systeem doorwerken in andere lidstaten. Het voorkomen van financiële instabiliteit in Europa is tevens nodig om de doelstellingen van de Europese Unie te verwezenlijken, met name de gelijke ontwikkeling van de economische bedrijvigheid.

De ongekende mondiale financiële crisis en economische neergang die de wereld sinds 2008 hebben getroffen, hebben ernstige schade toegebracht aan de economische groei en de financiële stabiliteit en een aanzienlijke verslechtering van de tekort- en schuldsituatie van de lidstaten teweeggebracht. Sommige landen zijn er niet in voldoende mate in geslaagd om zekerheid te scheppen rondom de wijze waarop hun overheidsfinanciën weer verbeterd worden, de financiële sector weer gezond te maken en/of belangrijke structurele hervormingen door te voeren. Deze landen zijn hard afgerekend door de financiële markten, bijvoorbeeld in de vorm van een hoge

rente (lage marktprijs) van de betreffende staatsobligaties. Dit leidde ertoe dat sommige landen problemen kregen met het financieren van hun overheidsschuld op de financiële markten. In 2010 had Griekenland als eerste land van de eurozone problemen om zichzelf te blijven financieren op de markt. In reactie hierop besloten de lidstaten van de eurozone samen met het IMF tot het verlenen van financiële steun door het verstrekken van bilaterale leningen. Doordat deze vertrouwensbreuk een negatief uitstralingseffect heeft op de overige landen en financiële sector binnen de eurozone, bestond een stevig risico dat de financiële stabiliteit in Europa in ernstige problemen zou komen. Om het hoofd te bieden aan deze buitengewone situatie die de lidstaten niet kunnen beheersen, was het noodzakelijk ook een stabilisatiemechanisme voor alle EU-lidstaten in te stellen (EFSM), naast de bestaande leningenfaciliteit van de EU om de financiële stabiliteit in de Europese Unie te vrijwaren.

ii. Waarom rekent de overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen en waarom ligt de verantwoordelijkheid op rijksniveau en niet op decentraal niveau?

Beide regelingen zijn ten behoeve van de financiële stabiliteit van de gehele Europese Unie. Het EFSM is beschikbaar voor alle EU-lidstaten en de betalingsbalansfaciliteit voor EU-lidstaten buiten de eurozone. Het bevorderen en waarborgen van financiële stabiliteit is een overheidstaak. Het is in het belang van de gehele samenleving om financiële stabiliteit te waarborgen. Er is bovendien geen private instantie die financiële stabiliteit op macro-economisch niveau kan waarborgen gezien de schaal. Het IMF en EU kunnen makkelijker dan private partijen een hervormingsprogramma afspreken en monitoren. EU-landen hebben grotere leverage dan private spelers bij eventuele recuperatieproblematiek. Het IMF en de EU vervullen de rol van 'lender of last resort', deze is nodig op het moment dat geen enkele private partij meer leningen kan of wil verstrekken en noodzakelijk voor de financiële stabiliteit. Gezien de omvang is het logisch dat deze verantwoordelijkheid belegd is bij het Rijk en niet bij de decentrale overheden.

iii. Is de regeling a) ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt en/of b) het instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd? En heeft de regeling een beargumenteerde meerwaarde boven een kasstroom of subsidie?

Het risico van financiële instabiliteit in Europa is niet op de markt af te dekken. De potentiële omvang van de gevolgen van het optreden zijn zodanig dat alleen centrale overheden op grote schaal hier een rol kunnen vervullen. De regeling is dus ter compensatie van risico's die niet in de markt gedekt kunnen worden.

De Betalingsfaciliteit en het EFSM verstrekken financiële steun op basis van een lening aan de betreffende lidstaat aangezien lidstaten zelf verantwoordelijk zijn voor het op orde brengen en houden van de overheidsfinanciën en de economische structuur. Door het verstrekken van leningen waarborgen de eurozone en de Europese Unie de financieel-economische stabiliteit in de eurozone en de Europese Unie als geheel.

De prijssetting van zowel de betalingsbalansfaciliteit en het EFSM kent als uitgangspunt dat deze back-to-back gefinancierd worden. Dit wil zeggen dat de Europese Commissie de kosten waartegen zij op de markt leent, doorberekent aan de lidstaat die steun ontvangt. Als de Commissie bijvoorbeeld een lening verstrekt aan een lidstaat met een looptijd van 10 jaar, dan zal de Commissie op de markt ook inlenen voor 10 jaar. De Commissie dekt hiermee de financierings- en operationele kosten van deze faciliteiten. Er zal – wanneer geen terugbetalingsproblemen voordoen – een neutraal rendement behaald worden. Deze vorm van prijssetting kent een subsidie-element. Mede op basis van effecten op schuldhoudbaarheid en gelijke behandeling is gekozen om de prijs gelijk te stellen aan de financierings- en operationele kosten gedekte worden. Door harde voorwaarden te stellen aan de ontvangende lidstaten om een juiste prikkelwerking in stand te houden. Zo worden er o.a. harde voorwaarden gesteld op het gebied van structurele hervormingen en budgettaire consolidatie.

Het voordeel van de betalingsbalansfaciliteit en het EFSM ten opzichte van (bilaterale) leningen is dat er vooraf een helder kader is afgesproken dat bekend is bij lenende en uitlenende lidstaten alsmede bij de financiële markten. Indien de omstandigheden daartoe nopen, kan de regeling geëffectueerd worden zonder dat vooraf middelen daarvoor opzij worden gezet. Aan de andere kant is ook een duidelijk plafond afgesproken waarboven niet –zonder nieuwe afspraken– kan worden uitgeleend. De maximale blootstelling per lening staat dus voor elk land vast. Bovendien is de definitieve inrichting van het steunmechanisme onderdeel van Europese besluitvorming, waarin Nederland, maar vanzelfsprekend ook andere landen een stem hebben.

iv. Is er al een andere garantie/wet/regeling die de verplichting ex-/impliceert?

Naast het EFSM bestaan ook het tijdelijke noodfonds, het European Financial Stability Facility (EFSF), en het permanente noodfonds, het European Stability Mechanism (ESM), die als doel hebben de financiële stabiliteit in de eurozone te vrijwaren. Het ESM is in oktober 2012 inwerking getreden en volgt het EFSF op. Daarnaast kan het IMF ook steun verstrekken aan landen bijdragen door middel van financiële programma's of technische assistentie.

Het EFSF is tegelijk met het EFSM opgericht in mei 2010. Zowel het EFSF als het EFSM is bedoeld voor lidstaten die de euro hebben ingevoerd. Het EFSF is gebaseerd op garanties van lidstaten en loop niet, zoals bij het EFSM via de EU begroting. Doordat lidstaten een garantie afgeven kan het EFSF geld ophalen op de financiële markt om dit vervolgens in een lening te verstrekken aan lidstaten met financiële problemen. Het EFSF kent een capaciteit van 440 miljard euro. Voordat het EFSF en EFSM waren opgericht, hebben de lidstaten van de eurozone financiële hulp aan Griekenland verleend middels bilaterale leningen. Deze zogenaamde Greek Loan Facility bestond oorspronkelijk uit 80 miljard euro aan bilaterale leningen. In juli 2011 is besloten de nog niet uitgekeerde leningen uit de Greek Loan Facility over te hevelen naar het EFSF. Vanuit de Greek Loan Facility is reeds 52,9 miljard euro uitgekeerd aan Griekenland (Nederlands aandeel hiervan is 3,2 miljard euro).

Het ESM is in oktober 2012 in werking getreden en is sindsdien de voornaamste noodfaciliteit. Dit betekent dat bij een nieuwe steunaanvraag na inwerking treden van het ESM de steun in eerste instantie uit het ESM zal worden gefinancierd. Het ESM kent uiteindelijk een capaciteit van 500

miljard euro. Het EFSF zal actief blijven voor de steunprogramma's die voor juli 2012 zijn aangegaan, zoals de steun aan Ierland, Portugal en het tweede pakket aan Griekenland. Het EFSF kan tussen oktober 2012 en juli 2013 alleen nieuwe steunprogramma's aangaan indien de nieuwe beschikbare capaciteit van het ESM gedurende de opbouwende fase niet 500 miljard euro is. Vanaf juli 2013 kan het EFSF geen nieuwe steunprogramma's meer aangaan.

In het kader van de financiële crisis in de eurozone verricht de ECB op dit moment steunoperaties, waarvoor Nederland uiteindelijk ook deels garant staat. Nederland vindt dat de primaire verantwoordelijkheid voor de financiële stabiliteit in de eurozone niet bij de ECB moet liggen. Op de eerste plaats is op deze operaties geen democratische controle omdat de ECB een onafhankelijke instelling is waarvoor om goede redenen geen democratische verantwoording geldt (onafhankelijk monetair beleid). Ook kan de politieke onafhankelijkheid van de ECB onder druk komen te staan. Tenslotte kunnen dergelijke operaties in conflict komen met de primaire doelstelling van de ECB; inflatiebeheersing.

Lidstaten kunnen ook financiële steun aanvragen bij het IMF. Het IMF wordt internationaal gezien als het meest ervaren en het best toegerust om dergelijke programma's te verstrekken. Steun vanuit het EFSM en de betalingsbalansfaciliteit wordt vaak verstrekt in samenwerking met het IMF, net zoals bij steun vanuit het EFSF of ESM. Ook in het IMF staat Nederland garant voor de steun aan landen (via de garantie aan DNB), al is het aandeel van Nederland daarin wel kleiner. De capaciteit van het IMF is echter niet groot genoeg om de huidige crisis in Europa het hoofd te bieden. Daarnaast is het aan het IMF om te besluiten of zij bereid zijn landen te steunen, met een financieel programma of met technische assistentie.

v. Is bekend wat de mogelijke effectiviteit van de betreffende risicoregeling is?

Het doel van de betalingsbalansfaciliteit en het EFSM is het waarborgen van de financiële stabiliteit in de gehele EU. Uit ervaringen blijkt dat de betalingsbalansfaciliteit deze functie vervult. De betalingsbalansfaciliteit bestaat sinds 1988. Ervaringen hiermee zijn positief. Zo kreeg Letland begin 2009 initieel een bedrag van 3,2 miljard euro uit deze faciliteit. Met deze middelen, in combinatie met een stevig hervormingspakket, kon Letland haar positie op de betalingsbalans herstellen, zo werd het tekort op de lopende rekening terug gebracht van -13,1% BBP in 2008 naar een overschot van 1,7% in 2011². Letland is voornemens om in 2013 de euro in te voeren.

Ten aanzien van het EFSM is ook de verwachting dat dit steunmechanisme de financiële stabiliteit in de EU zal waarborgen. De precieze mate waarin dit lukt, is momenteel nog niet met volledige zekerheid vast te stellen.

Een mogelijke duiding kan verkregen worden door te kijken naar het IMF, immers, het EFSM en de betalingsbalansfaciliteit kunnen steun verstrekken onder strikte beleidscondities en samen met het IMF. Het IMF wordt internationaal gezien als het meest ervaren en het best toegerust om dergelijke programma's te verstrekken. Uit de historie blijkt dat de macro-economische en budgettaire omstandigheden van IMF-programmalanden over het algemeen significant verbeteren waardoor

² Bron IMF: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2011/cr11126.pdf>

landen na een programma ook beter in staan zijn zichzelf zelfstandig te financieren op financiële markten.

vi. Wat zijn de risico's van de regeling: Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding? Wat is de inschatting van het risico op waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur of beheersingsmate? Wat is het totaalrisico van de regeling? Heeft de minister door middel van de gekozen institutionele inbedding van de regeling, ook als deze op afstand wordt uitgevoerd, voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's?

Het verstrekken van leningen gaat altijd gepaard met een risico. Het doel van de Betalingsbalansfaciliteit en de noodfaciliteit EFSM is juist om de financiële stabiliteit van de gehele EU te waarborgen opdat risico's voor de Nederlandse economie, financiële sector en begroting niet escaleren.

Onder het EFSM mag de Europese Commissie namens de Europese Unie maximaal 60 miljard euro op de financiële markt aantrekken op grond van een impliciete garantie van de EU-begroting. De Europese Commissie zal enkel dat bedrag aantrekken dat nodig is voor de uitstaande steunprogramma's. Het EFSM kan maximaal 60 miljard euro uitlenen aan lidstaten. Dit is, samen met de rente op de obligaties die de Europese Commissie hiervoor uitgeeft, de maximale schade die in theorie geleden kan worden op de bijdrage die de lidstaten van de EU bijdragen aan de EU-begroting. Er wordt pas risico gelopen door de Europese Commissie indien leningen zijn verstrekt aan een lidstaat. Tot op dit moment hebben Ierland en Portugal een beroep gedaan op het EFSM voor respectievelijk 22,5 en 26 miljard euro voor een periode van drie jaar. Er is nog 11,5 miljard euro aan ongebruikte capaciteit onder het EFSM.

Het Nederlandse aandeel in de EU-begroting ligt jaarlijks tussen de 4,5% en 5%. Dit percentage kan gebruikt worden om het Nederlandse aandeel in het EFSM en de betalingsbalansfaciliteit te berekenen. Het Nederlandse aandeel in het EFSM van het programma van Ierland is ongeveer 1,06 miljard euro en voor het programma van Portugal 1,23 miljard euro. Doordat de Europese Commissie op grond van een impliciete garantie van de EU-begroting leningen kan verstrekken hoeven de EU-lidstaten geen kosten te maken voor het verstrekken van deze leningen. Het uitstaande risico komt als *pro-memoria* in de EU-begroting. De eventuele rentemarge (verschil tussen rente bij in- en uitlenen) wordt verrekend in de afdrachten van de lidstaten (inkomstenkant begroting).

Steun aan een land met een programma wordt door het EFSM in tranches uitgekeerd. Het programma duurt in het algemeen drie jaar. Een programma wordt na een aanvraag goedgekeurd door de Raad van Ministers. Tranches worden per kwartaal uitgekeerd en pas nadat de Trojka van de Europese Commissie, ECB en IMF hebben beoordeeld dat de betreffende steunontvangende lidstaat in voldoende mate voldoet aan de voorwaarden voor steun zoals vastgelegd in een *Memorandum of Understanding*.

Alle rente en aflossingen moeten door de steunontvangende lidstaat terugbetaald worden aan de Europese Commissie. Bij het niet kunnen nakomen van de betalingsverplichtingen door een

steunontvangende lidstaat staat de Commissie via de EU-begroting garant en wordt de '*schade*' in de EU-begroting opgenomen. De commissie zal dan een aangepaste begroting moeten indienen om dit bedrag in te passen. Ieder begrotingsjaar worden er voor verschillende doeleinden aangepaste begrotingen ingediend. De ervaring leert dat deze meestal worden opgevangen binnen de vastgestelde jaarbegroting. Een aangepaste begroting moet worden aangenomen op basis van gekwalificeerde meerderheid. Dit betekent dat Nederland deze rekening met een aantal andere lidstaten tegen kan houden. Hiervoor zijn minstens twee grote landen nodig (VK, FR, DUI) en een aantal kleine. De timing van de aangepaste begroting is hierbij wel belangrijk, aangezien met een meerjarig kader wordt gewerkt. Hierdoor is in latere jaren van een meerjarenperiode minder ruimte om de aangepaste begroting op te vangen. Als dit bedrag niet gevonden kan worden door herschikking binnen de bestaande begroting, zal dit leiden tot extra afdrachten van de EU-lidstaten aan de EU-begroting (voor Nederland dan ongeveer 5% van het totale EU bedrag).

Van de rentelasten die de Europese Commissie heeft ten behoeve van het EFSM kan enkel een indicatieve raming worden gegeven op basis van de huidige rente. Als de rente wijzigt, wijzigen de inleenkosten van de Europese Unie. De Europese Commissie krijgt van alle drie de kredietbeoordelingbureaus een AAA-status.

Het EFSM zal – wanneer zich geen terugbetalingsproblemen voordoen – een neutraal rendement behalen. De uitleenkosten van het EFSM en de betalingsbalansfaciliteit zijn namelijk gelijk aan de financieringskosten van deze faciliteiten (zie ook punt xii). Opgenomen maar nog niet uitbetaalde middelen van het EFSM worden te allen tijde aangehouden op een speciaal daartoe bestemde contanten- of effectenrekening die wordt beheerd in overeenstemming met de regels die op niet-budgettaire operaties van toepassing zijn en kunnen niet worden gebruikt voor een ander doel dan voor het verlenen van financiële bijstand aan lidstaten in het kader van het onderhavige mechanisme. Een mogelijke herstructurering van de vorderingen EFSM kan plaatsvinden in de Club van Parijs, eventueel verdeeld naar de lidstaten als het EFSM zelf niet deelneemt aan de onderhandelingen in de Club van Parijs.

vii. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker?

De rente die steunontvangende landen betalen voor financiële steun van het EFSM en de Betalingsbalansfaciliteit is gelijk aan de financieringskosten die de Commissie maakt voor respectievelijk het EFSM en de Betalingsbalansfaciliteit.

Bij het afsluiten van de programma's van Ierland en Portugal in 2010 en 2011 was in eerste instantie afgesproken dat de steunontvangende landen een renteopslag betalen voor de EFSM-leningen. De renteopslag was in lijn met de opslag die het IMF hanteert voor financiële steunprogramma's. Ierland betaalde een renteopslag van 292,5 basispunten en Portugal van 215 basispunten. Nadat de regeringsleiders van de eurozone op 21 juli 2011 besloten dat de rentes van het EFSF gelijk werden gesteld aan de rentes die lidstaten betalen onder de

Betalingsbalansfaciliteit, namelijk enkel de financieringskosten en geen renteopslag, heeft de Commissie aan de Raad voorgesteld om de renteopslag van het EFSM in lijn te brengen met het EFSF³. De Raad heeft dit voorstel aangenomen en is van toepassing op alle tranches die reeds waren uitgekeerd voor de beslissing en alle toekomstige tranches.

viii. Wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

De uitvoering van het EFSM en de betalingsbalansfaciliteit wordt gedaan door medewerkers van de Europese Commissie. Het uitvoeren van de regelingen behoort tot de dagelijkse werkzaamheden van de Europese Commissie en de kosten hiervan worden meegenomen in de EU-begroting. Voor Nederland zijn er geen directe uitvoeringskosten aan verbonden.

ix. Wat is de einddatum van het risico?

Garanderende lidstaten lopen enkel risico bij het verstrekken van leningen door het EFSM of de betalingsbalansfaciliteit. In principe is het risico volledig beëindigd op de datum waarop de leningen verstrekt onder het EFSM volledig zijn afgelost. Momenteel is voorzien dat de leningen vanuit het EFSM voor Ierland en Portugal voor de portefeuille een maximale gemiddelde looptijd hebben van 12,5 jaar. De looptijden van individuele leningen liggen in de praktijk tussen de 5 en 30 jaar. De maximale gemiddelde looptijden van de leningen van het EFSM waren bij het begin van het programma van Ierland en Portugal vastgesteld op 7,5 jaar. In juli 2011 is door de regeringsleiders van de eurozone besloten om de maximale gemiddelde looptijd van de EFSF-leningen te verlengen naar een maximale gemiddelde looptijd van 15 jaar. De Europese Commissie heeft vervolgens voorgesteld om de maximale gemiddelde looptijd van de EFSM-leningen meer in lijn te brengen met die van het EFSF en de Raad heeft met dit voorstel ingestemd.

Mocht een land niet in staat blijken om leningen terug te betalen aan het EFSM dan staat de Commissie via de EU-begroting garant en wordt de '*schade*' in de EU-begroting opgenomen, conform onder xi beschreven. In dat geval kunnen lidstaten naar de Club van Parijs voor een herstructurering met looptijdverlening en zal de einddatum verder in de toekomst komen te liggen.

Het einde van het risico van de betalingsbalansfaciliteit is moeilijk te bepalen, aangezien dit een permanente faciliteit is. Alleen een meerderheid van de Raad kan besluiten deze faciliteit op te heffen. Leningen lopen normaal gesproken voor een looptijd van ongeveer vijf jaar.

x. Hoe wordt de informatie die nodig is om de evaluatie (periodiek en na afloop) van de regeling uit te kunnen voeren verkregen?

De Europese Commissie legt verantwoording af over het EFSM en de betalingsbalansfaciliteit middels de EU-begroting. De Europese Rekenkamer heeft bovendien het recht in de begunstigde lidstaat alle financiële controles of audits uit te voeren die zij in verband met het beheer van het EFSM en BoP noodzakelijk acht.

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-11-602_en.htm?locale=en#PR_metaPressRelease_bottom

Vanuit de Europese Commissie, het IMF en de Europese Centrale Bank is bij de steunaanvraag van Ierland en Portugal informatie beschikbaar gekomen waarmee de aanvraag beoordeeld is. Ook moet de Trojka, voordat er besloten wordt om over te gaan tot uitkeren van vervolgtranches, de voortgang van het programma beoordelen. De Europese Raad besluit over het deel van de tranche dat het EFSM uitkeert, de IMF Board over het IMF-deel en de Eurogroep Working Group en uiteindelijk de directeurs van het EFSF over het deel dat vanuit het EFSF wordt uitgekeerd. Bovendien zal de Trojka actief blijven in een lidstaat die steun heeft ontvangen, totdat 90% van de leningen zijn terugbetaald.

Ook in het geval van de BoP wordt de steunaanvraag door de Raad beoordeeld op informatie van de Commissie, de ECB en het IMF. Als vervolgens een programma wordt verstrekt, zal voor het verstrekken van iedere leningentranche weer een uitgebreid verslag verschijnen. Pas als meer dan 90% van de totale lening is terugbetaald zal deze monitoring niet meer van toepassing zijn.